

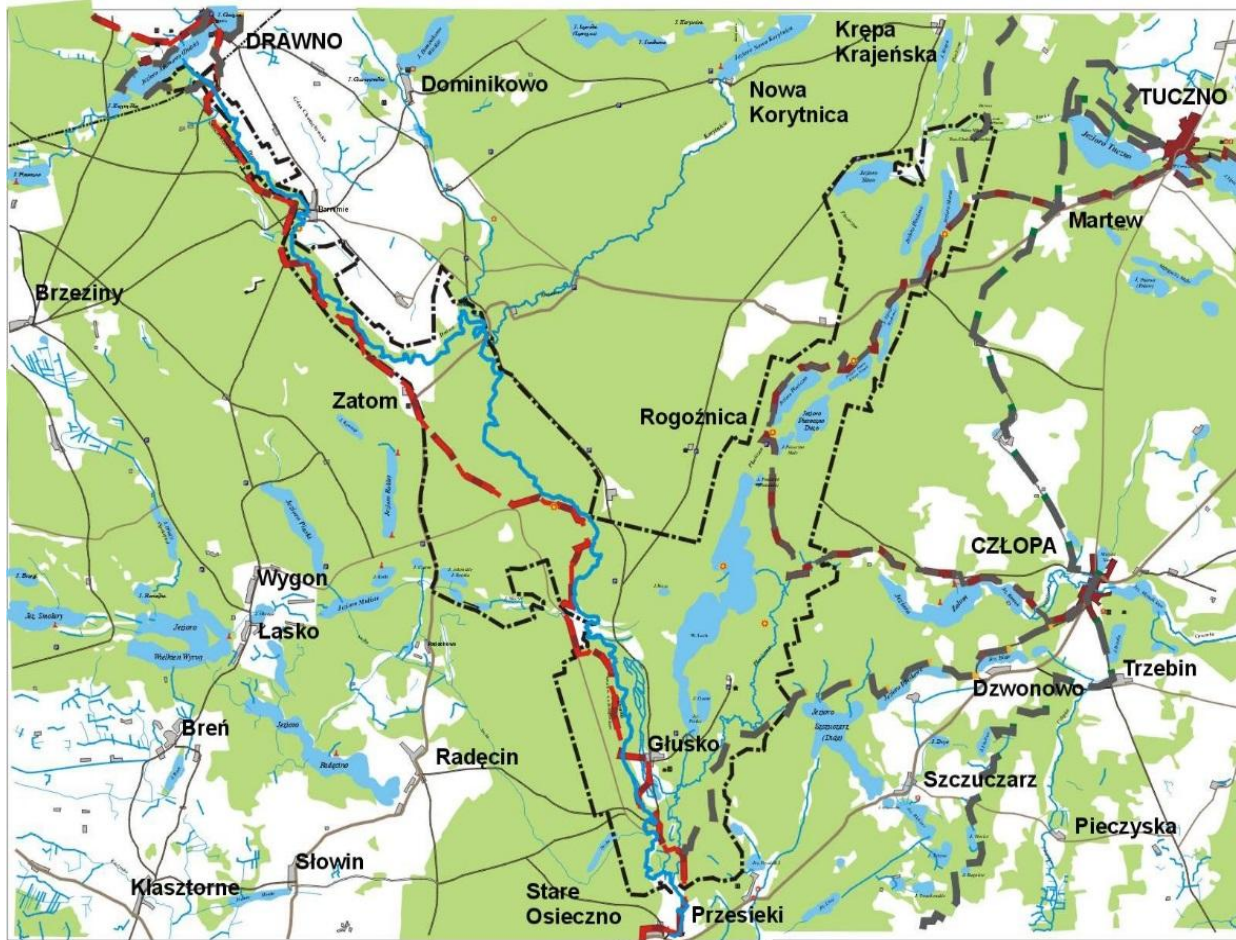

Drawieński
Park Narodowy

Ochrona wód i ich zasobów w Drawieńskim Parku Narodowym w odniesieniu do prac utrzymaniowych

Konferencja „Utrzymanie wód a ochrona przyrody”
Szczecin 31 marca 2017 roku
Aleksandra Gancarczyk

Na terenie Drawieńskiego Parku Narodowego występują następujące ekosystemy:

- leśne,
- **wodne**,
- lądowe ekosystemy nieleśne (w tym źródliska, torfowiska, łąki, pastwiska, grunty orne).

Geoekosystemy wodne Parku obejmują:

- śródlądowe wody powierzchniowe - 919,17 ha w tym:
 - jeziora 788,38 ha,
 - rzeki 114,56 ha,
 - inne (rowy, kanał, dawne stawy rybne) 16,23 ha,
- systemy źródliskowe,
- wody podziemne JCWPd 25[część Głównych Zbiorników Wód Podziemnych o nr 125, 136, 127, 138 (wg A.S. Kleczkowskiego)].

Ekosystemy wodne Parku należą do zlewni rzeki Drawy. Jej powierzchnia wynosi 3296,4 km².

Na obszar Parku swoje wody wnoszą rzeki:

1.	Drawa	67,3%
2.	Korytnica	13,2%
3.	Runica	
4.	Płociczna	
5.	Cieszynka	
6.	Słopica,	
- 3- 6: 19,5%

Przepływy Drawy cechują się dużą bezwładnością (bardzo małą zmiennością przepływów) związaną:

- ze znaczną jeziornością zlewni
- z dużym dopływem wód podziemnych do koryt rzek,
- z dużym udziałem źródeł w zasilaniu rzek i jezior,
- z dużą retencją wód opadowych w obszarze sandrowym środkowej części zlewni Drawy.

rzeki

Drawa fot. J. Gancarczyk

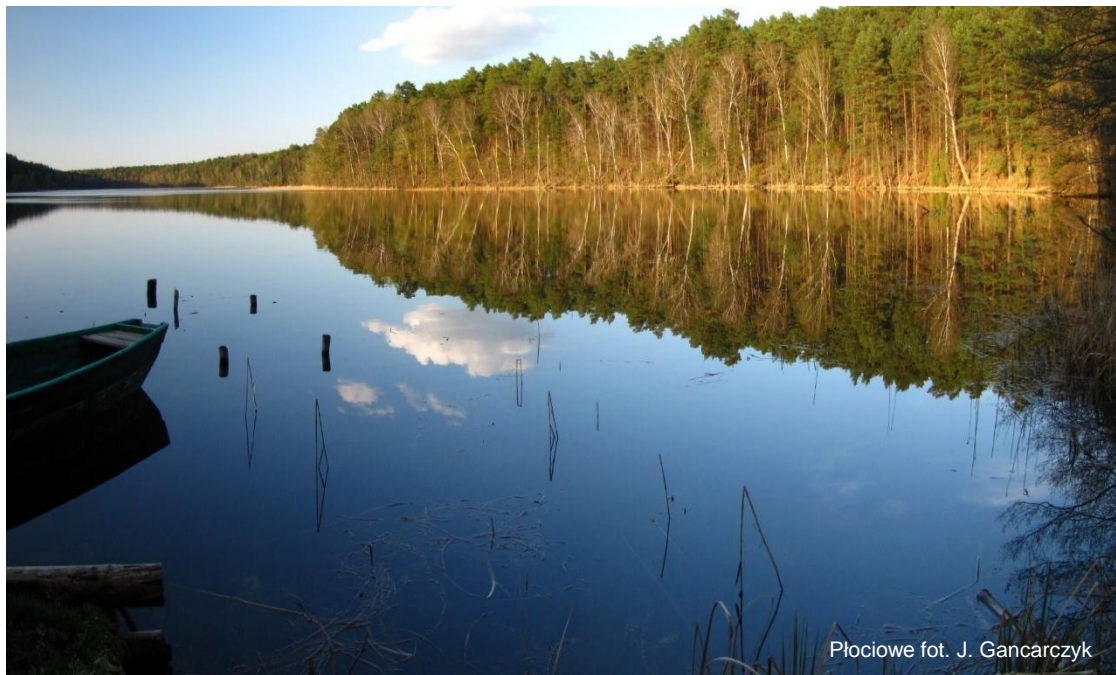
Drawa (średni przepływ - 15 m³ wody na sekundę)

Płociczna (średni przepływ - 3 m³ wody na sekundę)

Dopływy Drawy i Płocicznej w Parku

Słopica, Korytnica, Runica, Cieszynka, Moczyl i Sucha.

jeziora

Zróżnicowane pod względem charakteru ekologicznego;

- torfowiskowe jeziora dystroficzne (Głodne Jeziora),
- eutroficzne (Sitno, Płociczno, Ostrowiec)
- mezotroficzne jeziora ramienicowe (Martew, Płociowe, Pecnik Duży, Głuche).

- unikatowe jezioro Czarne
- zbiornik meromiktyczny

wyptywy wód podziemnych

- źródła, wycieki i wysięki, a także rozwinięte na takich wyciekach źródłiskowe torfowiska. W kilku dużych i kilkudziesięciu mniejszych kompleksach źródłiskowych naliczono kilkaset punktów wycieku wody. W skali nizin Polski, niektóre źródła odznaczają się bardzo wysoką wydajnością, nawet do 119 l/s.

- Park jest obszarem chronionym w sensie art. 113 ust. 4 pkt 6 ustawy Prawo Wodne i ramowej Dyrektywy Wodnej. Równocześnie, Park leży w dwóch innych obszarach chronionych w sensie w/w przepisów, jakimi są obszary Natura 2000 Uroczyska Puszczy Drawskiej PLH320046 i Lasy Puszczy Nad Drawą PLB320016.

- **Art. 113 ust. 4. pkt 6 Ustawy Prawo Wodne**
Planowanie w gospodarowaniu wodami obejmuje rejestr wykazów obszarów chronionych przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków, ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

Cele środowiskowe dla JCW i JCWPd

- Zgodnie z Prawem Wodnym i Ramową Dyrektywą Wodną, celem środowiskowym jest:
- dla jeziora Sitno: osiągnięcie do 2015 r. dobrego stanu wód i nie pogorszenie stanu żadnego z elementów biologicznych, hydromorfologicznych ani fizykochemicznych i nie pogorszenie stanu chemicznego.
- dla wszystkich pozostałych jednolitych części wód powierzchniowych: nie pogorszenie stanu żadnego z elementów biologicznych, hydromorfologicznych ani fizykochemicznych i nie pogorszenie stanu chemicznego.
- dla jednolitej części wód podziemnych JCWPd 25 : nie pogorszenie stanu ilościowego ani chemicznego,
- dla obszarów chronionych: osiągnięcie do 2015 r. norm i celów wynikających z przepisów odrębnych.

Korzystanie z wód Parku obejmuje obecnie i będzie obejmowało w okresie obowiązywania planu ochrony:

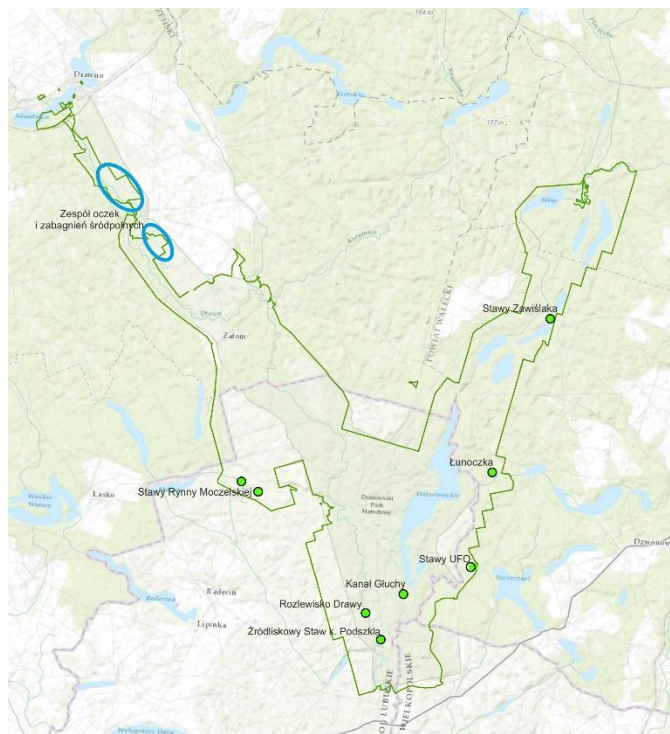
- **zrzut oczyszczonych ścieków z oczyszczalni w Drawnie, Głusku, Międzyborze, Rogoźnicy, Ostrowcu, Moczelnach, Mostnikach i Zatomiu,**
- **eksploatację i utrzymanie stopnia wodnego EW Kamienna,**
- **przerzut wód z jeziora Ostrowiec dla potrzeb gospodarstwa rybackiego w Głusku,**
- **pobór wód ze studni przyzagrodowych do celów pitnych i gospodarczych,**
- **pobór wód z jezior i rzek do celów pożarowych,**
- **udostępnienie do celów turystycznych i wędkarstwa w wyznaczonych miejscach i na zasadach opisanych w części szczegółowej planu.**

- Koncepcja ochrony zasobów i ekosystemów wodnych, eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych opracowana została przez wykonawców operatu ekosystemów wodnych w ramach prac nad planem ochrony DPN (Konsorcjum TAXUS SI Sp. z o.o. i Klub Przyrodników 2014 r.)

cele operacyjne

- Utrzymanie zasobów wodnych
- Ochrona ekosystemów wodnych Parku przed zanieczyszczeniami i eutrofizacją ze źródeł zewnętrznych
- Optymalizacja ichtiofauny rzek
- Optymalizacja ichtiofauny jezior
- Pełne zachowanie naturalności procesów hydromorfologicznych w rzekach
- Minimalizacja ewentualnych negatywnych oddziaływań turystyki i wędkarstwa
- Poprawa stanu wiedzy i świadomości społecznej

utrzymanie zasobów wodnych

Kanał Głuchy doprowadzający wodę z Parku do gospodarstwa rybnego Rybakówka w Głusku - utrzymywać drożność

Rozlewisko Drawy przed EW Kamienna nie wymaga w okresie planu ingerencji (bez bagrowania)

Stawy Zawiślaka utrzymywać jak w obecnym stanie (podpiętrzenie),

Stawy Rynny Moczelskiej utrzymywać jako płytkie, napełnione wodą stawy, bez produkcji ryb.

Źródlikowy Staw k. Podszkła utrzymywać jako stały zbiornik wodny o głębokości 30-50 cm, remontowanie i utrzymywanie urządzeń piętrzących.

Staw UFO nie powinien być odtwarzany, lecz pozostawiony do naturalnej sukcesji, z zachowaniem bez ingerencji obecnych, płytkich rozlewisk wód spływających ze źródeł.

Rowy pozostawione naturalnym procesom

Drobne zbiorniki wodne bez ingerencji. Retencja wody jest na terenie Parku realizowana wystarczająco przez obecne ekosystemy.

Kanał na Rybakówkę fot. J. Gancarczyk

Stawy Rynny Moczelskiej fot. J. Gancarczyk

Źródlikowy staw k. Podszkla fot. J. Gancarczyk

ochrona przed zanieczyszczeniami i eutrofizacją ze źródeł zewnętrznych

Należy realizować działania prawno - administracyjne, edukacyjne i monitoringowe, mające na celu ograniczenie negatywnego wpływu na wody DPN:

- spływu z nawożonych gruntów rolnych (zlewnia Słopiczy, Płocicznej, Runicy na wschód od Tuczna, Chlewnia w Chomętowie)
- skutków działalności stawów hodowlanych (Sówka, Rybakówka, Człopa)
- ograniczania stref nadbrzeżnych, w których zachodzi zatrzymywanie biogenów
- melioracji w dolinach i strefach źródłiskowych cieków (np. melioracje w rejonie wsi Hanki).

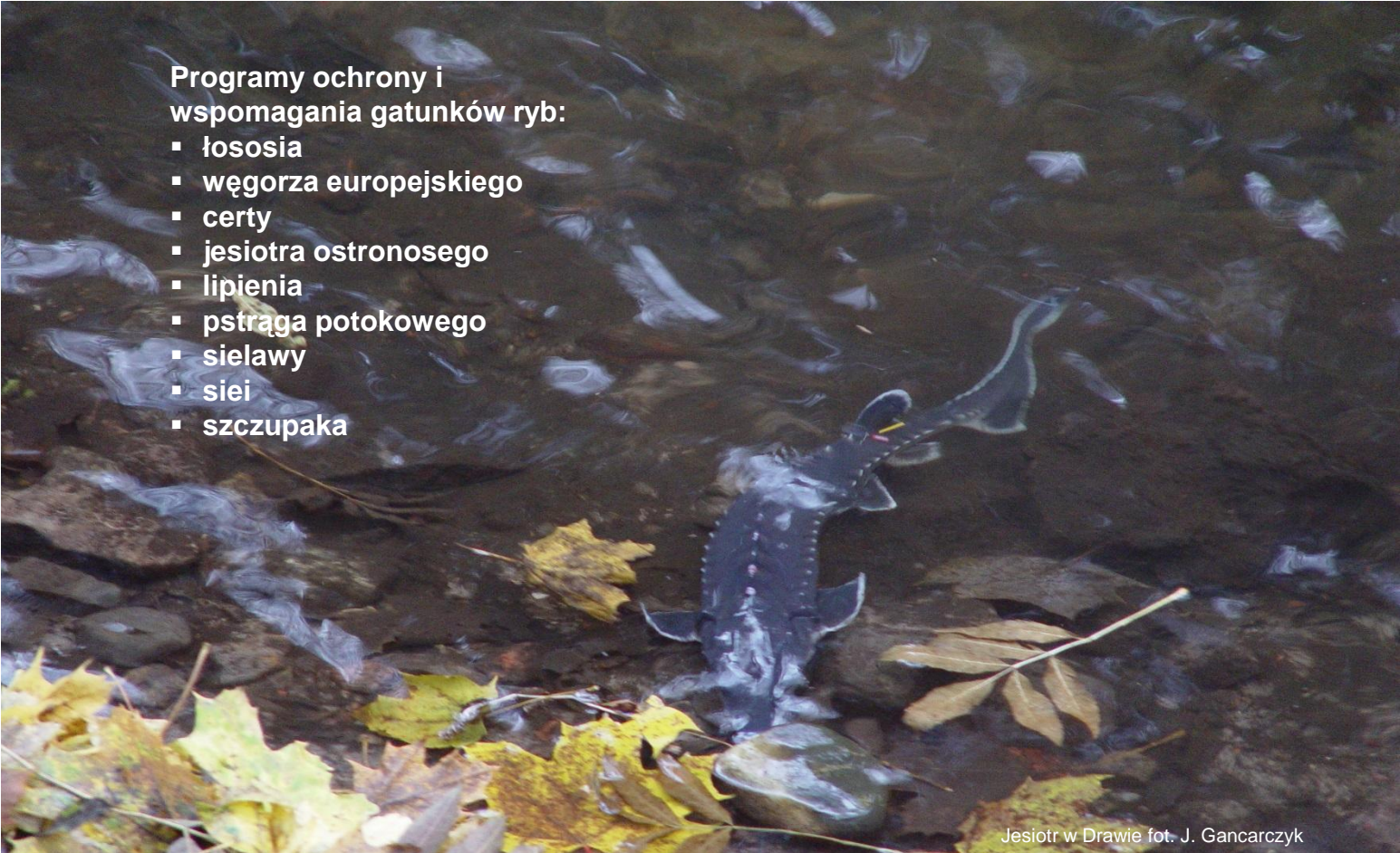
optymalizacja ichtiofauny rzek i jezior

Zarybienie Płocicznej narybkami
pstrąga potokowego fot. A.
Garcarczyk

W jeziorach i rzekach DPN realizowane są zabiegi zmierzające do optymalizacji składu ichtiofauny. Zabiegi te polegają na:

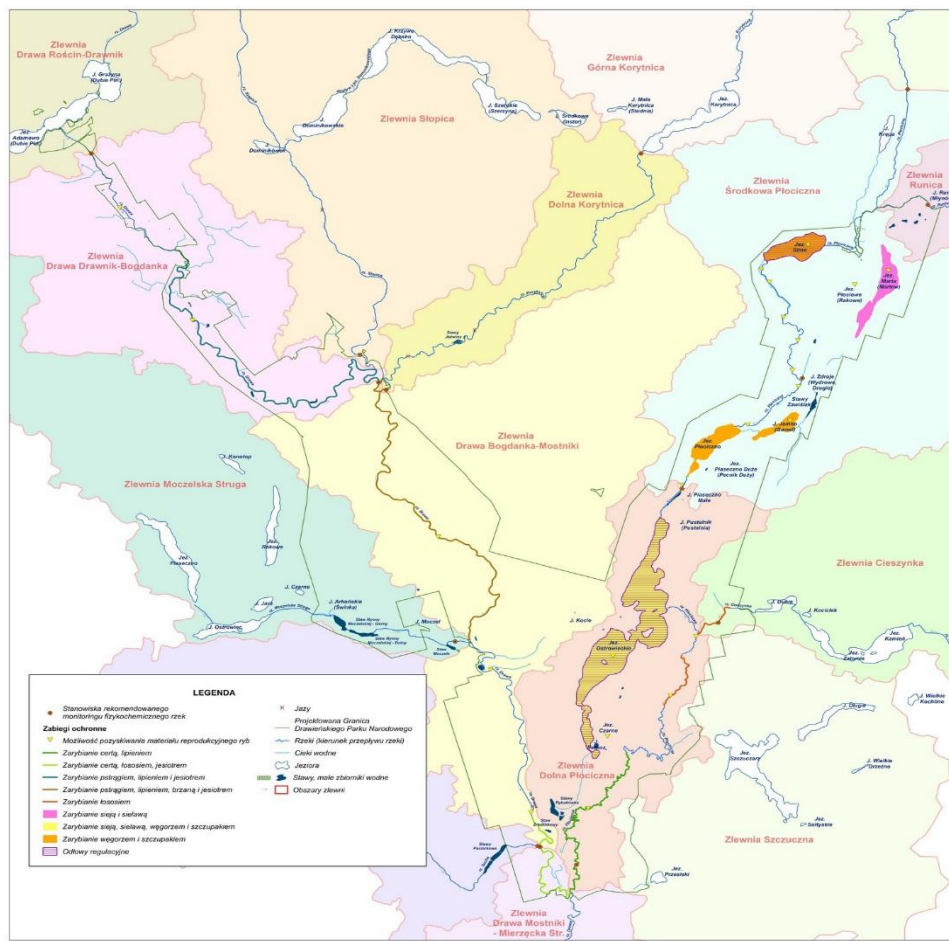
- **Połowach regulacyjnych**
- **Połowach redukcyjnych**
- **Połowach kontrolnych**
- **Pozyskaniu materiału do rozrodu (tarlaków lub produktów płciowych)**
- **Zarybieniach**
- **Walce z kłusownictwem**
- **Udostępnieniu wędkarskim na określonych zasadach**

**Programy ochrony i
wspomagania gatunków ryb:**

- łososia
- węgorza europejskiego
- certy
- jesiotra ostronosego
- lipienia
- pstrąga potokowego
- sielawy
- siei
- szczupaka

Jesiotr w Drawie fot. J. Gancarczyk

Pełne zachowanie naturalności procesów hydromorfologicznych w rzekach

Drawa fot. J. Gancarczyk

Drawa fot. J. Gancarczyk

Minimalizacja ewentualnych negatywnych oddziaływań turystyki i wędkarstwa (budujemy)

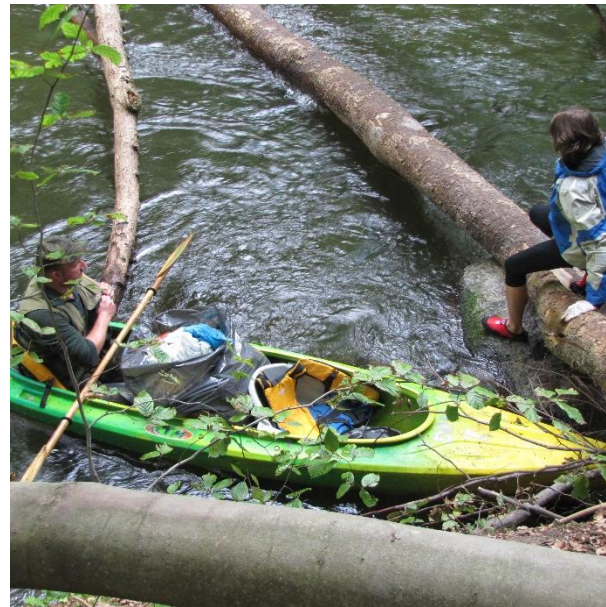

Pomost nad j. Ostrowieckim fot. J. Gancarczyk

Kładka przy Grabowym Jarze fot. J. Gancarczyk

Minimalizacja ewentualnych negatywnych oddziaływań turystyki i wędkarstwa (sprzątamy)

Na Drawie fot. J. Gancarczyk

Minimalizacja ewentualnych negatywnych oddziaływań turystyki i wędkarstwa (edukujemy)

fot. M. Bylina - Gluchowska

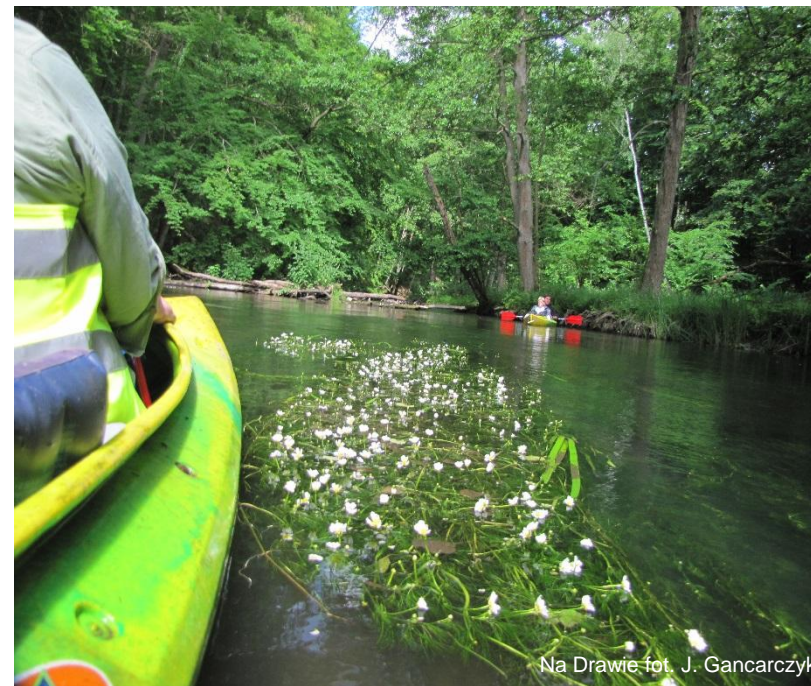
fot. M. Bielatko

Przywrócenie ciągłości ekologicznej Drawy na EW Kamienna

Przeplawka na EW Kamienna fot. J. Gancarczyk

- Umowa „Czynna ochrona siedlisk włosieniczników i udrożnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy w Polsce.” (LIFE13NAT/PL/000009 LIFEDrawaPL) 14.07.2014 r.
- Beneficjent koordynujący Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie.
- projekt uzyskał akceptację Komisji Europejskiej,
- w 50 % realizowany jest ze środków NFOŚiGW,
- wartość wynosi 6 730 292 €.
- Dwa spośród 30 działań projektu dotyczą terenu Drawieńskiego Parku Narodowego:
 - przebudowa przepławki na EW Kamienna
 - budowa zapory przeciwozyjnej dla ochrony włosieniczników przy ujściu rzeki Suchoj do Drawy wraz z budową bystrotoku na Drawie.
- Planowane zakończenie realizacji projektu - 31 grudnia 2019 roku.

Na Drawie fot. J. Gancarczyk

cele ochrony ekosystemów wodnych

DPN

- Utrzymanie zasobów wodnych
- Ochrona ekosystemów wodnych Parku przed zanieczyszczeniami i eutrofizacją ze źródeł zewnętrznych
- Optymalizacja ichtiofauny rzek
- Optymalizacja ichtiofauny jezior
- Pełne zachowanie naturalności procesów hydromorfologicznych w rzekach
- Minimalizacja ewentualnych negatywnych oddziaływań turystyki i wędkarstwa
- Poprawa stanu wiedzy i świadomości społecznej

Drawieński
Park Narodowy

Dziękuję za uwagę

Aleksandra Gancarczyk
e – mail:
aleksandra.gancarczyk@dnpn.pl

Drawa fot. J. Gancarczyk